

Luchtkwaliteittoets

Herstructurering Klein Driene te Hengelo

Fase 1 en 2

Project 2010.0001

projectnummer 2010.0001
project Klein Driene te Hengelo
opdrachtgever Welbions
versie Concept
datum 11-11-2010
auteur Ing. M.A.J. ter Laak

Controle Ing. E. Rupert

bestand G:\data\projecten\2010\0001\Klein Driene\rapportage\luchtkwaliteit

© Lycens Milieu & Ruimte B.V. (tel. 0541-570730). Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

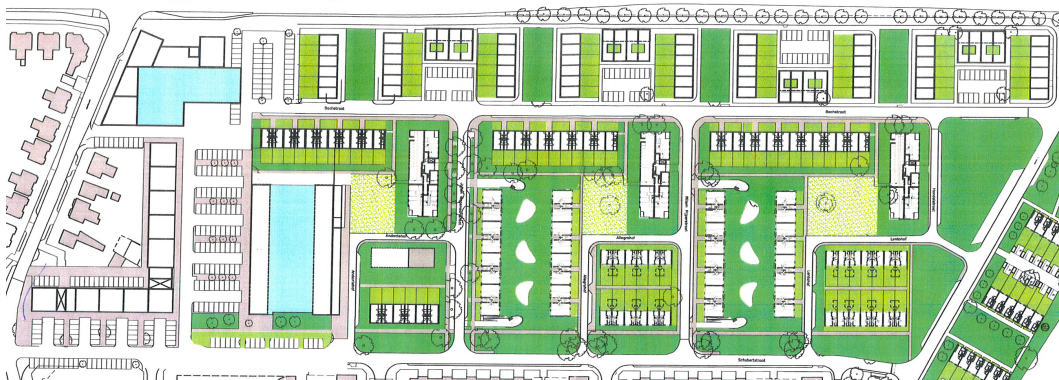
INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	WETTELIJK KADER LUCHTKWALITEIT	5
2.1	REGELGEVING LUCHTKWALITEITSEISEN	5
2.2	GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING.....	6
3	TOETSING NIBM	7
3.1	STAPPENSHEMA VOOR BEPALING VAN NIBM PROJECTEN.....	7
3.2	UITOEFENING BEVOEGDHEDEN (STAP 1).....	8
3.3	GEEN NEGATIEVE GEVOLGEN LUCHTKWALITEIT (STAP 2)	9
3.4	TOEPASSING REGELING NIBM (STAP 3).....	9
3.5	TOETSING NIBM	11
4	TOETSING BESLUIT GEVOELIGE BESTEMMINGEN	14
5	BETROUWBAARHEID ONDERZOEK	15

I INLEIDING

Woningcorporatie Welbions is voornemens op het plangebied "Klein Driene" herstructurering te plegen. De herstructurering behelst zowel sloop als renovatie in de vorm van vervangende. De nieuwe wooneenheden worden gesitueerd in de huidige stempels. Deze stempels zullen in de nieuwe situatie zoveel mogelijk gehandhaafd blijven. Dit bouwprogramma is tot op heden vastgelegd in een voorlopige overzichtstekening opgesteld door van Wylick architecten.

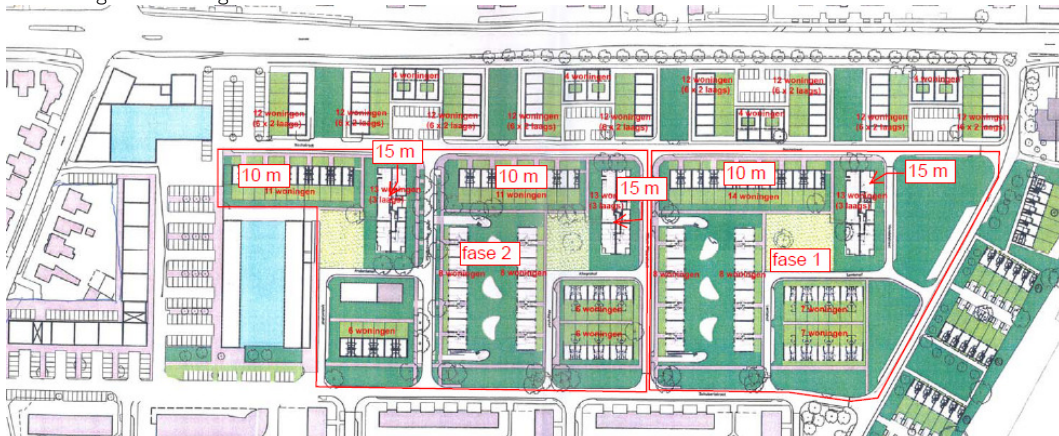
Afbeelding 1.1: Overzichtstekening Klein Driene

Bron: van Wylick architecten

Welbions is voornemens om de herstructurering van Klein Driene gefaseerd uit te voeren. De sloop van fase 1 staat voor 2010 op de agenda. Afbeelding 1.2 geeft een overzicht van de gefaseerde aanpak in Klein Driene.

Afbeelding 1.2: Fasering Klein Driene

Bron: Gemeente Hengelo

Voor de realisatie van fase 1 en 2 wordt het bestemmingsplan waar nodig herzien. De concrete bouwplannen voor fase 3 en 4 zijn nog onduidelijk. Mogelijk wordt in fase 3 een winkelcentrum gesitueerd. Met betrekking tot de luchtkwaliteit is het van belang te weten dat binnen de eerste twee faseringen van de herstructurering 162

wooneenheden vervangen worden door circa 110 nieuwe wooneenheden. Daarnaast zullen de nieuwe, meer grootschalige ontwikkelingen in fase 3 en 4 in een afzonderlijk ontwikkelingsgericht bestemmingsplan worden geregeld. De plannen voor de realisatie van een winkelcentrum zijn onzeker. Het is goed mogelijk dat deze fase niet of pas over een aantal jaren verder wordt uitgewerkt. Tevens zal deze fase niet binnen de werkingssfeer van het op te stellen bestemmingsplan voor fase 1 en 2 vallen. Als dit project(fase 3 of 4) doorgang zou vinden dan dient voor deze ontwikkeling een afzonderlijk luchtkwaliteitonderzoek te worden uitgevoerd.

In deze luchtkwaliteittoets worden de ontwikkelingen voor wat betreft fase 1 en 2 van de herstructurering getoetst aan de normen voor luchtkwaliteit in het kader van de herziening van het vigerende bestemmingsplan.

2 WETTELIJK KADER LUCHTKWALITEIT

2.1 Regelgeving Luchtkwaliteitseisen

De Europese richtlijn inzake beoordeling van en beheer van luchtkwaliteit, de Kaderrichtlijn uit 1996 (96/62/EG), biedt het juridisch kader voor het gemeenschappelijk luchtkwaliteitsbeleid in Europa. De implementatie van deze Europese Kaderrichtlijn (en de daarop gebaseerde dochterrichtlijnen met luchtkwaliteitsnormen) in de Nederlandse regelgeving heeft in eerste instantie plaatsgevonden in het Besluit luchtkwaliteit 2005. Doel van het besluit is mensen te beschermen tegen risico's van luchtverontreiniging. Het geeft aan op welke termijn de normen gelden en gehaald moeten worden en welke bestuursorganen verantwoordelijk zijn voor het behalen van die normen.

Het Besluit luchtkwaliteit 2005 is met ingang van 15 november 2007 vervangen door de Wet luchtkwaliteit, welke is geïncorporeerd in de Wet milieubeheer. Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in AmvB's en ministeriële regelingen. Hiermee is de implementatie van de Europese richtlijn in de nationale wetgeving afgerond. De nieuwe wettelijke regels zijn uitgewerkt in de volgende regelingen:

- het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) 15 november 2007;
- de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) 15 november 2007;
- de Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 5 november 2007;
- de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 8 november 2007;
- het Besluit gevoelige bestemmingen 16 januari 2009;
- het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) 1 Augustus 2009.

Overigens geldt deze regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit naast de reeds bestaande regels, waaronder de Wet inzake de luchtverontreiniging. Bestuursorganen (Rijk, provincies en gemeenten) moeten ingevolge de Wet luchtkwaliteit bij de uitoefening van hun bevoegdheden die gevolgen voor de luchtkwaliteit kunnen hebben, de in de wet vastgestelde grenswaarden in acht nemen voor de volgende stoffen:

- zwaveldioxide;
- stikstofdioxide (NO₂);
- stikstofoxiden;
- zwevende deeltjes (PM₁₀);
- lood;
- koolmonoxide;
- benzeen.

Uit het bepaalde in de Wet luchtkwaliteit kan worden opgemaakt dat onder andere het vaststellen en herzien van een bestemmingsplan en het vaststellen van een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening tot de hiervoor bedoelde bevoegdheden behoren. Bij het nemen van besluiten zal primair gekeken moeten worden naar de grenswaarden (kwaliteitsnormen) van stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes (PM₁₀) aangezien op bepaalde plaatsen in Nederland de voor deze stoffen geldende normen worden overschreden. Op basis van het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2005 kan worden geconcludeerd dat in

Nederland momenteel alleen in uitzonderingssituaties overschrijdingen van de grenswaarden voorkomen van de andere in de wet genoemde stoffen. De wet vermeldt bij de verschillende grenswaarden een termijn waarop de luchtkwaliteit uiterlijk aan de grenswaarden moet voldoen. Doel van het NSL is om de grenswaarden voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO₂) tijdig te halen, waarbij rekening wordt gehouden met de effecten van noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Het NSL haakt daarbij aan bij de mogelijkheden van de nieuwe EU-richtlijn luchtkwaliteit om die grenswaarden op een later tijdstip te halen (derogatie). Met derogatie moeten de grenswaarden voor PM10 uiterlijk medio 2011 worden gehaald, de grenswaarden voor NO₂ uiterlijk 1 januari 2015.

Luchtkwaliteitseisen vormen onder de nieuwe 'Wet Luchtkwaliteit' geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

- er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), dat sinds kort van kracht is.

2.2 Goede ruimtelijke ordening

De wetgeving over luchtkwaliteit stelt (de toename van) de concentraties van NO₂ en fijn stof centraal. Het gaat daarbij met name om de bronnen van luchtverontreiniging. De mate van blootstelling speelt daarbij meestal een ondergeschikte rol. Alleen bij projectsaldering vormt het aantal aan een bepaalde concentratie blootgestelde mensen onderdeel van de motivering (zie artikel 3, onder d, van de Regeling projectsaldering). In de toekomst zal vervolgens het Besluit gevoelige bestemmingen regels geven om te voorkomen dat extra gevoelige groepen mensen worden blootgesteld aan te hoge concentraties luchtverontreiniging. De totstandkoming van het Besluit benadrukt het belang van een 'goede ruimtelijke ordening'. Het Besluit gevoelige bestemmingen is echter geen vervanging van het principe van 'een goede ruimtelijke ordening'. Het stelt alleen beperkingen aan het bouwen van specifieke bouwwerken binnen een zone, indien sprake is van een overschrijding. Deze regels hebben een verplichtend karakter en moeten dus steeds worden nageleefd. Met het Besluit gevoelige bestemmingen zullen voorwaarden aan de ruimtelijke ordening worden gesteld voor een aantal specifieke situaties. De bescherming van bepaalde uit gezondheidsoogpunt gevoelige groepen mensen staat daarbij voorop. Het Besluit is voor deze groepen een waarborg dat zij in specifieke (nieuwe) situaties niet worden blootgesteld aan een luchtkwaliteit die niet voldoet aan de grenswaarden.

Hoofdstuk 4 zal verder ingaan op de toetsing van de beoogde ontwikkeling aan de normen van het Besluit gevoelige bestemmingen.

3 TOETSING NIBM

Op grond van artikel 5.16 van de Wet milieubeheer en het daarop gebaseerde Besluit niet in betekenende mate bijdragen - NIBM - (luchtkwaliteitseisen) worden ruimtelijke besluiten die niet in betekenende mate bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde bevat, niet langer individueel getoetst aan die grenswaarden. Als gevolg daarvan kunnen tal van kleinere projecten doorgang vinden, ook in situaties waar nog niet aan de grenswaarden wordt voldaan. De effecten van deze projecten op de luchtkwaliteit worden verdisconteerd in de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit, zoals beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

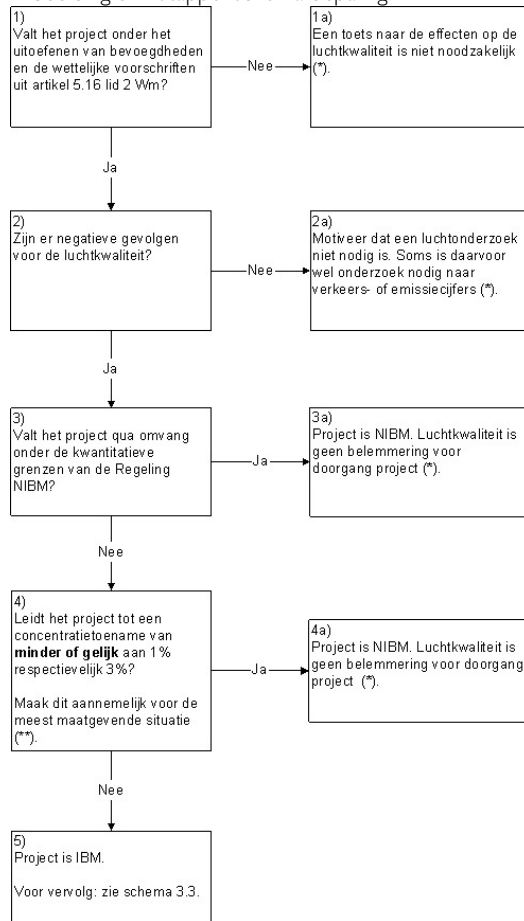
In het Besluit Niet in betekenende mate (NIBM) is een algemene grens van 3% opgenomen ter bepaling of een project al dan niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie in de buitenlucht van een in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarde.

Daarnaast is in het Besluit NIBM een grondslag opgenomen om bij ministeriële regeling categorieën van gevallen aan te wijzen die in ieder geval niet in betekenende mate bijdragen. Een project dat volledig binnen een aldus aangewezen categorie of combinatie van categorieën valt, beneden de daarvoor eventueel gestelde nadere begrenzing blijft en beschikt over eventuele daarbij genoemde voorzieningen of maatregelen, draagt in ieder geval niet in betekenende mate bij aan de concentraties in de buitenlucht van de hiervoor bedoelde stoffen. Het begrip 'niet in betekenende mate' is uitgewerkt in het Besluit Niet in betekenende mate bijdragen en de ministeriële regeling NIBM. Als toelichting op het begrip 'niet in betekenende mate' is de Handreiking 'niet in betekenende mate' (NIBM) luchtkwaliteit opgesteld. Deze handreiking heeft geen formeel juridische status, maar kan in voorkomende gevallen wel een houvast bieden bij het bepalen of een project NIBM is, zodat besluiten goed kunnen worden onderbouwd.

3.1 Stappenschema voor bepaling van NIBM projecten

Deze paragraaf bevat een stappenschema 3.1, dat beschrijft welke stappen doorlopen kunnen worden om gebruik te maken van NIBM, de 'c-grond' van artikel 5.16, eerste lid, Wm. Soms ligt het echter meer voor de hand ligt om gebruik te maken van de a-grond van artikel 5.16, eerste lid, Wm en direct te beoordelen of de grenswaarden worden overschreden (IBM-project). In schema 3.1 wordt impliciet aangenomen dat eerst aan de NIBM-grenzen (c-grond van artikel 5.16, eerste lid, Wm) wordt getoetst voordat vervolgens, in het geval van een IBMsituatie, naar de grenswaarden wordt gekeken. De wet laat ook de mogelijkheid om geen gebruik te maken van de NIBM-systematiek, maar bijvoorbeeld direct te toetsen of aannemelijk is dat een project niet leidt tot een overschrijding en dus op die grond doorgang kan vinden (a-grond van artikel 5.16, eerste lid, Wm). Zie hiervoor stap 2 van afbeelding 3.1.

Abbeelding 3.1: Stappenschema bepaling NIBM

(*) Let wel op een zorgvuldige belangenafweging/goede ruimtelijke ordening en het (toekomstige) Besluit gevoelige bestemmingen. Vanaf stap 2 kan anticumulatie een rol spelen wanneer meerdere projecten langs eenzelfde ontsluitingsweg worden ontwikkeld.

(**) De meest maatgevende situatie is het meest maatgevende punt (zie paragraaf 3.7.3) in het meest maatgevende jaar (zie paragraaf 5.2).

3.2 Uitoefening bevoegdheden (stap 1)

Artikel 5.16, tweede lid, Wm geeft een limitatieve opsomming van bevoegdheden en wettelijke voorschriften. Bij bevoegdheden die niet in dat artikel worden genoemd, is een toets naar effecten op de luchtkwaliteit niet noodzakelijk. Let wel, er is in die gevallen wel een zorgvuldige belangenafweging in het kader van de ruimtelijke ordening nodig. En ook bij infrastructurele wijzigingen is het wenselijk om goed na te gaan welk verband er is met het verkeers- en vervoersbeleid en de toetsing aan luchtkwaliteitsaspecten in verkeer- en vervoersplannen. De paragrafen 3.4 en 3.5 gaan in op de toepassing en toetsing van het onderhavige plangebied aan NIBM bijdragen. Hoofdstuk 4 zal de afweging en de toepassing van het Besluit gevoelige bestemmingen beschrijven.

3.3 Geen negatieve gevolgen luchtkwaliteit (stap 2)

Sommige projecten blijken geen negatieve gevolgen te hebben voor de luchtkwaliteit. Bijvoorbeeld als een project niet leidt tot (een toename van) verkeersbewegingen of (een toename van) relevante emissies.

Door een *goede motivering* kan aannemelijk gemaakt worden dat er *geen gevolgen voor de luchtkwaliteit* zijn (zie paragraaf 3.5). Er hoeft dan geen luchtkwaliteitsberekening uitgevoerd te worden. Een beoordeling van de luchtkwaliteit volgens artikel 5.16 en titel 5.2 van de Wm is dan verder niet meer aan de orde.

Wanneer dit niet op een goede wijze aannemelijk kan worden gemaakt dan kan er worden getoetst aan de kwantitatieve grenzen uit de Regeling NIBM.

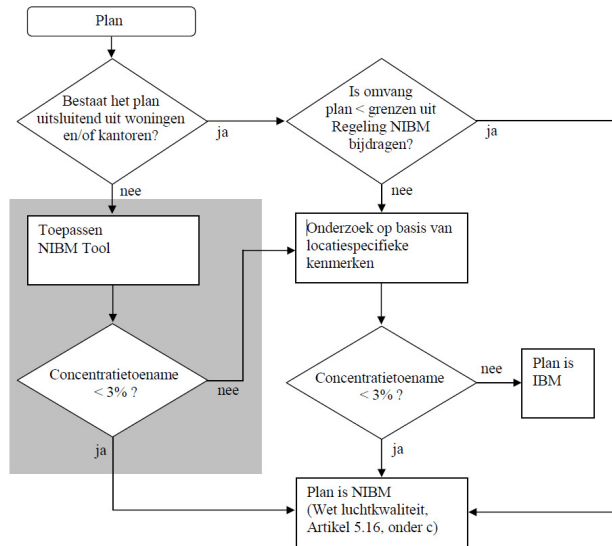
3.4 Toepassing regeling NIBM (stap 3)

Het Besluit NIBM geeft een algemeen criterium voor het begrip 'niet in betekenende mate bijdragen'.

In de periode vanaf de inwerkingtreding van het NSL ligt die grens op 3% van de jaargemiddelde grenswaarden van deze stoffen. Vervolgens zijn er twee mogelijkheden om aannemelijk te maken, dat een project leidt tot een toename van de luchtverontreiniging die de NIBM-grens niet overschrijdt (zie ook het stappenschema in afbeelding 3.1):

- Aannemelijk maken dat een project binnen de grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt. Er is dan geen verdere toetsing nodig, het project is in ieder geval NIBM;
 - Als een project niet behoort tot een aangewezen categorie: op een andere manier aannemelijk maken dat een project niet leidt tot een toename groter dan de 3% grens. Hiervoor kunnen berekeningen nodig zijn.
- Ook als een project boven de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM uitkomt, is het mogelijk om alsnog via berekeningen aan de tonen, dat de 3% grens niet wordt overschreden. Hiervoor heeft VROM in samenwerking met InfoMil een specifieke rekentool ontwikkeld waarmee op een eenvoudige en snelle manier kan worden bepaald of er sprake is van een NIBM bijdrage. Het grote voordeel van de NIBM rekentool is dat slechts een beperkt aantal invoergegevens hoeft te worden ingevoerd om te kunnen vaststellen of een plan NIBM is. Bij een juiste invoer van de gegevens (toename aantal voertuigen en percentage vrachtverkeer) zal de tool accuraat aangeven of een plan NIBM bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Indien berekening met de tool laat zien dat een plan NIBM bijdraagt aan de luchtverontreiniging kan het plan doorgaan op grond van artikel 5,16, eerste lid, onder c, van de Wet milieubeheer. Indien uit de berekening met deze tool niet volgt dat het plan NIBM bijdraagt aan de luchtverontreiniging, betekent dit niet meteen dat het plan in betekenende mate bijdraagt. Het schema in afbeelding 3.2 geeft het stappenplan voor de bepaling van NIBM en het gebruik van de NIBM-tool gemodelleerd weer.

Afbeelding 3.2: Stappenplan NIBM en gebruik NIBM-tool

Bron: Infomil

Bij de start van een project wordt onderzocht of het project van invloed is op de luchtkwaliteit. Bij toepassing van de NIBM systematiek is artikel 2 van het Besluit NIBM relevant. Dat geeft aan dat *aannemelijk gemaakt* moet worden, dat de 3% grens niet wordt overschreden. Als de grens niet wordt overschreden is het project NIBM. De Regeling NIBM geeft categorieën van gevallen en getalsmatige grenzen waarbinnen een project altijd NIBM is. De in de ministeriële regeling genoemde categorieën van gevallen zijn:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- infrastructuur: 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- kantoorlocaties: 100.000 vierkante meter brutovloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 vierkante meter brutovloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

In het Besluit NIBM is geregeld dat binnen de getalsmatige grenzen van de Regeling een project altijd NIBM is. Er zijn alleen categorieën van gevallen aangewezen, waarvan aannemelijk is dat de toename van de concentraties in de betreffende gevallen niet de 3% grens overschrijdt. Wanneer een categorie eenmaal is aangewezen, hoeft geen nader onderzoek plaats te vinden en mag er zonder meer van worden uitgegaan dat deze bijdrage NIBM is. Indien een project boven de getalsmatige grenzen uitkomt is een project in beginsel in betekende mate (IBM), tenzij alsnog aannemelijk te maken is dat de bron maximaal 3% bijdraagt aan de concentratie. Behoort een project niet tot een in de Regeling NIBM genoemde categorie dan zal steeds aannemelijk gemaakt moeten worden dat het project NIBM is.

Paragraaf 3.4 zal verder ingaan op de toetsing van het stappenschema NIBM. Hierin wordt duidelijk of project wel of niet NIBM bijdraagt.

3.5 Toetsing NIBM

In deze paragraaf wordt geconcludeerd of de voorgenomen ontwikkeling in fase 1 en 2 van Klein Driene wel of niet NIBM bijdraagt. In paragraaf 3.1 wordt al beschreven dat de wet ook de mogelijkheid geeft om geen gebruik te maken van de NIBM-systematiek, maar bijvoorbeeld direct te toetsen of aannemelijk is dat een project niet leidt tot een overschrijding en dus op die grond doorgang kan vinden. Hieronder wordt een aantal argumenten beschreven waardoor de ontwikkeling tot stap 2: 'geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit' gerekend kan worden. De argumenten hiervoor zijn limitatief en worden wellicht niet sluitend bevonden door het bevoegd gezag. Om een NIBM bijdrage aan de luchtkwaliteit te waarborgen is het project ook getoetst aan stap 3: Kwantitatieve grenzen: Regeling NIBM.

Motivering 'geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit' (stap 2)

Voor fase 1 en 2 van de nieuwbouwplannen zullen 162 wooneenheden vervangende worden door circa 110 nieuwe wooneenheden. Het netto aantal woningen neemt daarmee af, waardoor er geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit zijn te verwachten. Het begrip 'netto' aantal woningen vraagt wat uitleg. Het gaat om het aantal woningen dat erbij komt, vergeleken met de eerdere situatie. De toelichting bij de Regeling NIBM zegt hierover het volgende:

"Het 'netto' begrip bij woningbouwlocaties houdt in dat bij uitbreiding of wijziging van bestaande woningbouwlocaties, dan wel bij bouw die bestaande bouw vervangt (na sloop, renovatiebouw of vernieuwbouw) alleen de netto toename van het aantal woningen ten opzichte van de eerdere of bestaande situatie in aanmerking wordt genomen."

Naast het onderhavige plangebied ligt het nog te ontwikkelen gebied 'Handelsstraat'. Ten behoeve van de herstructurering in dit gebied heeft Arcadis een luchtkwaliteitsonderzoek (12 november 2008) uitgevoerd. Uit de resultaten van het onderzoek volgt dat langs de Oldenzaalsestraat in geen van de onderzochte jaren (2010 en 2015) een overschrijding van de normen (grenswaarden en plandrempelwaarden) voor de stoffen stikstofdioxide (NO₂), zwevende deeltjes (PM10 of "fijn stof"), zwaveldioxide (SO₂), lood (Pb), benzeen (C₆H₆) en koolmonoxide (CO) is geconstateerd. Hiermee wordt voldaan aan het gestelde in de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen.

Beide herstructureringen betreffen vervangende nieuwbouw voor wat betreft wooneenheden. Zowel bij Handelsstraat als Klein Driene betreft het ongeveer 160 woningen. Op basis van vergelijkbaarheid kan worden gesteld dat er ook in fase 1 en 2 van de herstructurering van Klein Driene geen overschrijding van de normen geconstateerd zou worden.

Tenslotte wordt het project mogelijk gemaakt met een bestemmingsplanherziening, waarbij de bestaande functies en bestemmingen behouden blijven. De herstructurering heeft een conserverend karakter. Nieuwe (meer grootschalige) ontwikkelingen (fase 3 en 4) worden in een afzonderlijk ontwikkelingsgericht bestemmingsplan geregeld. Aangezien alleen de bestaande functie en bestemming opnieuw worden vastgelegd heeft dit plan geen negatieve gevolgen voor de luchtkwaliteit.

Kwantitatieve grenzen: Regeling NIBM (stap 3)

het Besluit NIBM, legt vast wanneer een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie van een bepaalde stof. Dat is het geval wanneer aannemelijk is dat het project een toename van de concentratie van fijn stof (PM10) of stikstofdioxide (NO₂) veroorzaakt die niet meer bedraagt dan 3% van de jaargemiddelde concentratie van die stof. Bij de NIBM toets gaat het om de toename van de luchtverontreiniging als gevolg van het project, afgezet tegen de autonome ontwikkeling.

Wanneer gemotiveerd kan worden dat een project binnen de getalsmatige grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt, dan is geen verdere toetsing nodig, het project is in ieder geval NIBM. Dit volgt uit artikel 4, eerste lid, van het Besluit NIBM.

De Regeling NIBM geeft categorieën van gevallen en getalsmatige grenzen waarbinnen een project altijd NIBM is. De in de ministeriële regeling genoemde categorieën van gevallen zijn:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- infrastructuur: 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- kantoorlocaties: 100.000 vierkante meter brutovloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 vierkante meter brutovloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

De herstructurering Klein Driene fase 1 en 2 valt binnen de categorie 'woningbouw < 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg'. Het project geldt automatisch als een NIBM-project en kan doorgaan zonder dat extra maatregelen worden genomen. Er is geen luchtkwaliteitonderzoek nodig.

Besluit NIBM en anticumulatiebepaling

In artikel 5 van het Besluit NIBM is een anticumulatiebepaling opgenomen. Deze heeft betrekking op aan elkaar grenzende of in elkaars directe nabijheid gelegen bedrijfslocaties, kantoorlocaties, woningbouwlocaties of locaties voor inrichtingen of infrastructuur die (samengevat) worden gerealiseerd gedurende de planperiode van het NSL, die gebruikmaken van dezelfde ontsluitingsinfrastructuur en die aan elkaar grenzen of in elkaars nabijheid zijn gelegen. Voor de toepassing van dit besluit en de daarop berustende bepalingen worden dergelijke locaties als één locatie beschouwd. Voor Klein Driene betreft het dan een aantal gefaseerde woningbouwlocaties.

'Het totaal van alle projecten die «niet in betekenende mate» van invloed zijn wordt in aanmerking genomen bij het bepalen van de luchtkwaliteit in een gebiedsgerichte uitwerking als bedoeld in artikel 5.12 van de Wm en daarmee bij het saneren, waar nodig. Het effect van alle projecten die niet in betekenende mate bijdragen wordt verdisconteerd bij de te verwachten ontwikkeling van de luchtkwaliteit in een bepaald gebied. Voor resterende of nieuwe overschrijdingssituaties voorziet het NSL in maatregelen die deze overschrijdingen tenietdoen'. (Besluit NIBM)

'De niet in betekenende mate projecten leiden er dus niet toe dat de grenswaarden in een programmagebied later bereikt worden dan zonder deze projecten het geval zou zijn, in de trendmatige ontwikkeling. Er is daarom ook geen sprake van dat de cumulatie van alle projecten die afzonderlijk beschouwd «niet in betekenende mate» bijdragen aan

verslechtering van de luchtkwaliteit toch tot (nieuwe) overschrijdingen van een grenswaarde in een bepaald gebied zouden kunnen leiden'. (Besluit NIBM)

Hiermee wil het Besluit NIBM voorkomen dat een totaalproject IBM is terwijl de afzonderlijke deelgebieden NIBM zijn. Dit zou theoretisch het geval kunnen zijn omdat een toename van verslechtering van de luchtkwaliteit tot 3% onder de categorie NIBM valt. In Klein Driene is hiervan geen sprake. In het plangebied zal na de herstructurering geen toename, maar zelfs een afname van het aantal woningen het geval zijn. Er is dus feitelijk geen verkeersaantrekkende werking en dus geen toename van de concentratie fijnstof of stikstofdioxide. Het verdisconteren van alle deelprojecten zoals bedoeld in art. 5.12 van Wm is dus niet aan de orde.

Een project dat volledig binnen een aldus aangewezen categorie of combinatie van categorieën van de regeling NIBM valt, beneden de daarvoor eventueel gestelde nadere begrenzing blijft en beschikt over eventuele daarbij genoemde voorzieningen of maatregelen draagt in ieder geval niet in betekenende mate bij. In deze gevallen behoeft derhalve verder niet door middel van berekeningen of anderszins te worden aangetoond dat de toename van de concentraties niet de van toepassing zijnde grens voor NIBM (3% grens) overschrijdt. In dat geval wordt dus niet meer toegekomen aan een toetsing aan de NIBM grens overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van het Besluit NIBM.

4 TOETSING BESLUIT GEVOELIGE BESTEMMINGEN

Per 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen in werking getreden. Met deze AmvB wordt de vestiging van zogeheten 'gevoelige bestemmingen' - zoals een school - in de nabijheid van provinciale en rijkswegen beperkt. Dit heeft consequenties voor de ruimtelijke ordening. Het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) is gebaseerd op artikel 5.16a van de Wet milieubeheer (Wm), dat via een amendement van de Tweede Kamer in de Wm is opgenomen.

Het besluit is gericht op bescherming van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO₂), met name kinderen, ouderen en zieken en waarborgt dat deze mensen in specifieke (nieuwe) situaties niet worden geconfronteerd met een luchtkwaliteit die niet voldoet aan de grenswaarden. Daartoe voorziet het besluit in zones waarbinnen luchtkwaliteitonderzoek nodig is: 300 meter aan weerszijden van rijkswegen en 50 meter langs provinciale wegen, gemeten vanaf de rand van de weg. Waar in zo'n onderzoekszone de grenswaarden voor PM10 of NO₂ (dreigen te) worden overschreden, mag het totaal aantal mensen dat hoort bij een 'gevoelige bestemming' niet toenemen. Dit wordt bereikt door op zo'n plek de vestiging van bijvoorbeeld een school niet toe te staan. Bij uitbreidingen van bestaande gevoelige bestemmingen is een eenmalige toename van maximaal 10% van het totale aantal blootgestelden toegestaan. Er is steeds een koppeling met de grenswaarden voor luchtkwaliteit. Is (dreigende) normoverschrijding niet aan de orde, dan is er ook geen bouwverbod voor gevoelige bestemmingen binnen de onderzoekszone. Wel moet in die situaties de locatiekeuze goed gemotiveerd worden; dat gebeurt in de context van een goede ruimtelijke ordening. De volgende gebouwen met de bijbehorende terreinen zijn aangemerkt als 'gevoelige bestemming': scholen, kinderdagverblijven, en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Het gaat hierbij niet om precieze bestemmingen of specifieke functieaanduidingen, maar om alle vergelijkbare functies (bijv. binnen de bestemming "Maatschappelijk"), ongeacht de exacte aanduiding ervan in bestemmingsplannen en andere besluiten. Van doorslaggevend belang is de (voorzien) functie van het gebouw en het bijbehorende terrein. In de context van dit besluit worden ziekenhuizen, woningen en sportaccommodaties dus niet als gevoelige bestemming gezien. Voor de toepassing van de AmvB is niet relevant of de gevoelige bestemming – of het project waarvan deze gevoelige bestemming een onderdeel is - wel of niet "in betekenende mate" bijdraagt aan de concentraties PM10 en/of NO₂ in de buitenlucht.

Het noordoostelijke gedeelte van het onderhavige plan ligt dichtbij de 300m zone van de rijksweg A1. Hiermee is het mogelijk dat de grenswaarden voor PM10 of NO₂ worden overschreden. Het totaal aantal mensen dat hoort bij een 'gevoelige bestemming' mag hierdoor niet toenemen. De toekomstige ontwikkeling betreft woningbouw en is daarmee geen gevoelige bestemmingen in de zin van het Besluit gevoelige bestemmingen. Bovendien neemt het netto aantal woningen in het plangebied af. Er is dus geen sprake van een toename van het aantal mensen. Hierdoor vloeien er geen beperkingen vanuit het Besluit gevoelige bestemmingen voort.

5 BETROUWBAARHEID ONDERZOEK

Het onderhavige onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Doch kan de mogelijkheid niet worden uitgesloten dat er toch fouten en/of onvolledigheden voorkomen in deze rapportage. Lycens Milieu & Ruimte B.V. sluit iedere aansprakelijkheid uit voor hieruit voortvloeiende schade of gevolgen van welke aard ook, tenzij de schade mocht voortvloeien uit opzet of grove schuld aan de zijde van Lycens Milieu & Ruimte B.V. Naarmate er een langere tijd is verlopen na uitvoering van het onderzoek, dient meer voorzichtigheid/voorbehoud te worden betracht bij het gebruik van de onderzoeksresultaten.